



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 546/2025
09.10.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић, Татјане Ђурица, Јасминке Обућина и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници по тужби тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бобан Матић, адвокат у ..., против туженог Ликвидациона маса Таково осигурање АДО Крагујевац, чији је пуномоћник Дејана Зечевић, адвокат у ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 150.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 2241/24 од 27.05.2025. године, у седници већа одржаној 09.10.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 2241/24 од 27.05.2025. године, као изузетно дозвољеној.

УСВАЈА СЕ ревизија, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда 2Пж 2241/24 од 27.05.2025. године и пресуда Привредног суда у Крагујевцу 4П 490/23 од 16.01.2023. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни суд у Крагујевцу је донео пресуду 4П 490/2023 дана 16.01.2024. године, којом је у 1. ставу изреке одбио као неоснован приговор правноснажно пресуђене ствари истакнут од стране туженог; у 2. ставу изреке одбио као неоснован тужбени захтев тужиле АА из ... да се обавезе тужени Ликвидациона маса Таково осигурање АДО Крагујевац да тужили исплати на име ренте због умањене радне способности износ од по 6.333,00 динара за сваки месец почев од 15.08.2014. године до дана подношења тужбе, како је то одређено правноснажном пресудом Основног суда у Параћину број 1П 81/10 од 06.04.2011. године, са законском затезном каматом на сваку доспелу рату од дана доспелости до коначне исплате, износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате на име укупне своте ренте уместо исплате ренте у месечним износима како је то одређено правноснажном пресудом Основног суда у

Параћину број 1П 81/10 од 06.04.2011. године, и у 3. ставу изреке обавезао тужилу да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 54.000,00 динара.

Привредни апелациони суд је донео пресуду 2Пж 2241/24 дана 27.05.2025. године којом је одбио жалбу тужиле као неосновану и потврдио пресуду Привредног суда у Крагујевцу 4П 490/23 од 16.01.2023. године.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужиле је изјавила благовремену ревизију позивом на одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, којом добија другостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права, ради разматрања правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе и потребе за новим тумачењем права.

Врховни суд је испитао разлоге за изузетну дозвољеност ревизије по одредби члана 404. Закона о парничном поступку и одлучио да дозволи одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној због потребе за уједначавањем судске праксе.

Према разлозима добијане пресуде, одбијен је тужбени захтев за исплату неисплаћене ренте у износу до 6.333,00 динара за сваки месец почев од 15.08.2014. године па до 06.09.2023. године као дана подношења тужбе, са припадајућом законском затезном каматом, и потраживање у износу од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате на име укупне своте ренте, зато што су судови закључили да је застарело потраживање тужиле. Судови су закључили да је застарело само право тужиле на ренту, протеком рока од пет година рачунајући од доспелости најстаријег испуњеног потраживања, а то је потраживање из августа месеца 2014. године, после ког дужник није вршио давања, нити је тужиле тражила извршење, а ни измену досуђене ренте све до подношења тужбе у овом спору 06.09.2023. године. Такав закључак извели су применом одредбе члана 373. став 1. и 2. Закона о облигационим односима.

Одлука је донета погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање остало неутврђено.

Одредбом члана 372. Закона о облигационим односима, потраживања повремених давања која доспевају годишње или у краћим одређеним размацама времена (повремена потраживања), било да се ради о таквим повременим потраживањима у којима се исцрпљује само право, застаревају за три године од доспелости сваког појединог давања. Накнада материјалне штете у виду ренте јесте повремено потраживање у смислу цитираног члана 372. став 1. Закона о облигационим односима, које доспева у одређеним временским размацама и које се дугује из истог правног основа. Према члану 373. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, само право из кога проистичу повремена потраживања застарева за пет година рачунајући од доспелости старијег и неиспуњеног потраживања после кога дужник није вршио давање, а када застари право из кога проистичу повремена потраживања, поверилац губи право не само да захтева будућа повремена давања, него и повремена давања која су доспела пре ове застарелости. Међутим, право тужиле на новчану ренту утврђено је правноснажном пресудом, па не застарева као целина у смислу одредбе члана 372. Закона о облигационим односима. Могу застарити појединачне ренте, по одредби члана 379. став 2. у вези члана 372. Закона

о облигационим односима, у року предвиђеном за застарелост повремених потраживања, дакле у року од три године од доспелости сваког појединог давања. Надаље, одредбом члана 81. Закона о стечају, који се сходно примењује и код поступка ликвидације према одредби члана 25. став 1. Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање, одређено је да се даном отварања стечајног поступка потраживања поверилаца према стечајном дужнику која нису доспела сматрају доспелим, а новчана и неновчана потраживања према стечајном дужнику која имају за предмет повремена давања постају једнократна потраживања даном отварања стечајног поступка. Сходном применом наведене одредбе Закона о стечају, на дан отварања ликвидационог поступка над Таково осигурањем АДО Крагујевац решењем Привредног суда у Крагујевцу Л1/2014 од 31.07.2014. године сва новчана потраживања тужиле према туженом у ликвидацији на име ренте која нису била доспела, сматрала су се доспелим и постала су једнократна потраживања. Дакле, за та потраживања, примењује се одредба члана 379. став 1. Закона о облигационим односима, тако да застаревају за 10 година, јер су утврђена правноснажном судском одлуком, а даном отварања ликвидационог поступка над туженим у ликвидацији постала су једнократна потраживања. Према разлозима изнетим у побијаној пресуди, не произлази да су судови на овакав начин применили релевантне одредбе материјалног права, па је остало нерасправљено да ли је дошло до застарелости свих повремених и једнократног потраживања који су предмет тужбеног захтева или су нека од потраживања још у сфери цивилних облигација.

Због изнетог су укинуте другостепена и првостепена пресуда по одредби члана 416. став 2. Закона о парничном поступку и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење, како би расправио питање доспелости сваког од новчаних потраживања који је предмет тужбеног захтева и правилном применом одредаба материјалног права на које је указано донео правилну и закониту одлуку о тужбеном захтеву.

По одредби члана 165. став 3. Закона о парничном поступку укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, о којима ће суд одлучити уз одлуку о главној ствари.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић